

پشت پرده زیان صدها هزار میلیاردی ۵بانک خصوصی؛

وقتی همه خواب بودند!

- ۵ بانک و مؤسسه مالی خصوصی طی ۹ ماه منتهی به آذر ۱۴۰۳، در صورت‌های مالی خود زیانی بالغ بر ۶۲۴ هزار میلیارد تومان را شناسایی کرده‌اند؛ وضعیتی که زنگ خطر لزوم اصلاحات ساختاری را به صدا در آورد.**

گروه اقتصادی – همانطور که در گفتگویی «ورشکستگی بانک‌های خصوصی با اسم ناترازی» مطرح شد، نظام بانکی کشور با چالشی جدی «انحراف از بانکداری» مواجه‌است؛ چالشی که به جای تقویت بخش خصوصی واقعی و تسهیل تأمین مالی سالم، زمینه‌ساز بروز ناترازی‌ها و زیان‌های انباشته در بانک‌های خصوصی شده است. بررسی‌های نشان می‌دهد که ۵ بانک و مؤسسه مالی خصوصی طی ۹ ماه منتهی به آذر ۱۴۰۳، در صورت‌های مالی خود زیانی بالغ بر ۶۲۴ هزار میلیارد تومان را شناسایی کرده‌اند؛ وضعیتی که زنگ خطر لزوم اصلاحات ساختاری را به صدا در آورده است. کارشناسان اقتصادی معتقدند بانک‌ها به جای ایفای نقش اصلی خود در تجهیز و تخصیص بهینه منابع، به بنگاهداری روی آورده و با ورود به پروژه‌های غیر سودآور، نه تنها بهره‌وری نظام بانکی را کاهش داده‌اند، بلکه موجب اختلال در تخصیص منابع و تقویت تورم و رانت شده‌اند. در ادامه گفتگو با فرشاد پرویزیان، اقتصاددان، نایب‌رئیس انجمن اقتصاد ایران و استاد دانشگاه، به نقد سلاخ‌تار فعلی بانکداری خصوصی، مداخلات سیاست‌گذارانه و پیامدهای اقتصادی آن خواهیم پرداخت و این اقتصاددان با اشاره به اینکه نظام بانکی در کشور در این سال‌ها، نه تنها به استانداردهای بین‌المللی در نظارت بر بانک‌های با توجه به سود و فساد و عدم شفافیت به عنوان سدراه توسعه مالی و اقتصادی ایران عمل کرده است، با نگاهی دقیق‌تر به ساختار معیوب نظام تأیید صلاحیت مدیران بانکی و چرخه پیچیده و ناکارآمد وام‌دهی در بانک‌ها، دلایل ریشه‌ای ضعف‌ها و عقب‌ماندگی‌های نظام بانکی کشور را روشن می‌کند. انتقال مدیران ناکارآمد از بانک‌ها به بانک دیگر، نظام تأیید صلاحیت‌ها در یک دایره بسته محصور شده است

پرویزیان در این بخش از سخنان خود با انتقاد از فرآیند بسته تأیید صلاحیت اعضای هیئت مدیره بانک‌ها، خواستار بازنگری جدی در روند استعلام‌ها و شفاف‌سازی در این حوزه شد و تأکید کرد که انتقاد ناظر به موضوعات امنیتی نیست، بلکه از سر دلسوزی برای نظام بانکی کشور است.او در ادامه عنوان کرد: برای عضویت در هیئت‌مدیره بانک‌ها، باید استعلام‌های سه‌گانه از نهادهای مختلف اخذ شود و طبعاً هر کسی امکان ورود به این حوزه را ندارد. اما سوال اینجاست که چگونه فردی که ۵ سال در شبکه بانکی حضور داشته و از یک بانک به بانک دیگر منتقل شده، بدون آنکه کارنامه‌ای از عملکرد داشته ارائه شود، باز هم به عنوان عضو هیئت‌مدیره پذیرفته می‌شود؟وی صراحتاً تأکید کرد: وقتی فردی یک بانک را به مرز ورشکستگی رسانده و در پایان با بداش چند ۱۰۰ میلیاردی به هیئت‌مدیره آن مجموعه ر ا ترک کرده، چرا باید مجدداً در بانک دیگری به عنوان مدیر منصوب شود؟ چرا هیچ‌کس در باره این فرآیند پرسشی مطرح نمی‌کند؟ به گفته‌این اقتصاددان، علت اصلی تکرار چهره‌های محدود در هیئت‌مدیر بانک‌ها، ساختار بسته تأیید صلاحیت‌هاست که مانع از ورود چهره‌های جدید و شایسته می‌شود.

وی گفت: نمی‌گویم فرآیند استعلام را حذف کنید؛ چرا که در همه کشورهای دنیا این بررسی‌ها انجام می‌شود. آنچاهم نهادهای امنیتی سوابق افراد را زیر و رو می‌کنند. اما آیا واقعاً در ۴۰ سال گذشته فقط همین ۴۰ یا ۵۰ نفر در کشور ما صلاحیت اداره بانک‌ها را داشته‌اند؟

وقتی نظام تأیید صلاحیت مدیران، خاوری تولید می‌کند

این استاد اقتصاد دانشگاه با یادآوری پرونده‌های پر حاشیه مدیران بانکی تصریح کرد: نظام تأیید صلاحیت فعلی، حتی نتوانسته‌از ظهور چهره‌هایی مثل خاوری جلوگیری کند.این یعنی اشکال ساختاری در فرآیندهای ما وجود دارد و باید شیخ‌عائنه آن را بپذیریم.

او همچنین تأکید کرد: من برای اولین بار نیست که این موضوع را مطرح می‌کنم، چون تا پیش از این، خودم هم جرأت نداشتم درباره‌اش حرفی بزنم. اما امروز دیگر باید شفاف صحبت کنیم، چون اقتصاد کشور را نمی‌توان دست هر کسی سپرد.

نظام نظارتی غایب است؛ بانک‌ها بدون چارچوب عمل می‌کنند

پرویزیان با انتقاد از وضعیت نظارت بانکی در کشور، تأکید کرد که نبود نظارت مؤثر قانونی از سوی بانک مرکزی و عقب‌ماندگی شدید در اجرای مقررات بین‌المللی بانکی، بانک‌ها را از اصول حرفه‌ای و استانداردهای جهانی دور کرده است.

پرواز سایر شرکت‌های هواپیمایی عربستان به ایران؛ به زودی

گروه اقتصادی – بر اساس هماهنگی به عمل آمده از سوی سازمان هواپیمایی کشوری ایران، شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) میزبان هیأت اعزامی سازمان هواپیمایی کشوری عربستان سعودی بود.

نماینده ارشد سازمان هواپیمایی کشوری عربستان سعودی از پرواز سایر ایرلاین‌های این کشور به شهر فرودگاهی امام در آینده نزدیک خبر داد.

براساس هماهنگی به عمل آمده از سوی سازمان هواپیمایی کشوری ایران، شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) میزبان هیأت اعزامی سازمان هواپیمایی کشوری عربستان سعودی بود.

مهره بن یاسین بن میرد المشری، نماینده ارشد سازمان هواپیمایی کشوری عربستان سعودی در پایان بازدید، گفت: هماهنگی‌هایی در دست انجام است که به زودی پرواز سایر ایرلاین‌های کشور عربستان سعودی نیز به شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) برقرار خواهد شد. برپایه این

اقتصادی

این استاد اقتصاد دانشگاه اظهار داشت: وقتی کسی با وام‌های بین بانکی، بانک تأسیس می‌کند و سپس چند مؤسسه ورشکسته یا ناتر از دیگر بانک‌ها نیز گاهی ناشسی از اجبار و تنگنای شرایط است، نه صرفاً نقدینگی کرده و به خودش وام می‌دهد، این دقیقاً نقطه‌ای است که زنگ خطر به صدا درمی‌آید. پرویزیان خاطر نشان کرد: در بسیاری از کشورها، چنین رفتاری مصداق صریح فساد مالی و سوء استفاده از نظام بانکی است و افراد دخیل در چنین سازو کارهایی، با مجازات‌های بسیار سنگینی از جمله حبس ابد و اعمال شاقه مواجه می‌شوند. وی نتیجه‌گیری کرد: این نمونه‌های نشان می‌دهد که یکی از مهم‌ترین مشکلات ما همین فقدان نظام نظارتی کارآمد است. اینکه چگونه ممکن است فردی بتواند از چند بانک مختلف وام کلان بگیرد، بانک تأسیس کند و سپس با همان بانک به خود وام بدهد، سؤالی است که پاسخش تنها در نبود نظارت دقیق قابل جست‌وجوست.

نظارت بر نظام بانکی جایگزین مداخله دولت شود

نایب‌رئیس انجمن اقتصاد ایران در ادامه توضیحات خود درباره مشکلات نظام بانکی کشور گفت که ریشه مشکلات فعلی در ساختار تاریخی این سیستم نهفته‌است و مردم به اشتباه بانک‌ها را نماد حاکمیت و دولت می‌دانند.او با تأکید بر این موضوع که هیچ دولتی نباید از ابتدا مسئولیت کامل پشتوانه مالی بانک‌ها را قبول کند.افزود: «اگر کسی که مغازه‌دار است ورشکست می‌شود، دولت مسئول است؟ در بانک هم اگر پول را گذاشتی، به دولت ارتباطی ندارد». پرویزیان در عین حال تأکید کرد که این نگاه به معنای بی‌مسئولیتی دولت و بانک مرکزی نیست. وی گفت: دولت و بانک مرکزی باید به مردم اعلام کنند که اگر بانکی تخلف کرد، گزارش دهند. تا با متخلفان برخورد شود و پویست آن‌ها کنده شود. این اقتصاددان در ادامه به اهمیت ارزیابی و آگاهی مردم اشاره کرد و گفت: در عین حال مردم خودشان باید قبل از سپردن پول به بانک، تحقیق و ارزیابی کنند که پول‌شان را کجا سپرده می‌گذارند.

ساختار معکوس تأمین مالی در اقتصاد ایران؛ وقتی بورس به جایگاه واقعی خود دست نیافته است

پرویزیان با اشاره به ساختار نادرست تأمین مالی در کشور گفت: اقتصاد ما به صورت قیف و ارونه عمل می‌کند، به این معنا که بر خلاف تمام جهان، بخش عمده تأمین مالی اقتصاد ایران از طریق بانک‌ها انجام می‌شود، در حالی که در دنیا عمده تأمین مالی توسط بازار سرمایه صورت می‌گیرد. وی توضیح داد که در کشورهای پیشرفته، حدود ۸۰ درصد تأمین مالی اقتصاد از طریق بورس انجام می‌شود و تنها ۲۰ درصد آن توسط بانک‌ها و یژه برای شرکت‌های کوچک و متوسط (SME) یا مشاغل خانگی و شرکت‌های کوچک و متوسط خانوادگی صورت می‌گیرد. در آن کشورها، بانک‌ها معمولاً به

سپرده‌گذاران سود چندانی نمی‌دهند و حتی برخی بانک‌ها بابت نگهداری پول، از مشتریانشان هزینه دریافت می‌کنند. این کارشناس اقتصادی افزود: نرخ بهره وام‌ها در آن کشورها معمولاً در حد ۳ تا ۷ درصد است و در شرایط عادی، نرخ بهره کمتر از ۴ درصد می‌باشد. اما به گفته او، در ایران شرایط کاملاً بر عکس است و حدود ۸۰ درصد تأمین مالی اقتصاد کشور توسط بانک‌ها صورت می‌گیرد و سهم بورس تنها ۲۰ درصد است. ما در قیف قیف تأمین مالی را وارونه کرده‌ایم. وی همچنین به مشکلات ساختاری بازار سرمایه اشاره کرد و گفت: بازار سرمایه ما به درستی مدیریت نشده و اعتماد لازم در بین مردم ایجاد نشده‌است، به همین دلیل تولیدکنندگان و شرکت‌ها ترجیح می‌دهند تأمین مالی خود را از طریق بانک‌ها انجام دهند.او در پایان تأکید کرد که در کشورهای موفق، تمام بخش‌های اقتصاد اعد اول دولت و حتی شهرداری‌های برای تأمین مالی، به بازار سرمایه مراجعه می‌کنند و با فروش سهام یا اوراق قرضه، منابع مالی مورد نیاز خود را جذب می‌کنند.

چرخاندن چرخ اقتصاد، به هر نحوی است. پرویزیان در ادامه گفت: در چنین فضایی، حتی عملکردهای به ظاهر ناپایدار و ناکارآمد بانک‌ها نیز گاهی ناشی از اجبار و تنگنای شرایط است، نه صرفاً ضعف مدیریتی یا فساد سیستماتیک. مثل همان داستانی که در بخش قبل گفتیم: وقتی شرایط پیچیده، غیر قابل پیش‌بینی و پر مخاطره است، نباید انتظار بهترین نتیجه را داشت.

بانک خصوصی؛ شرک‌ت خصوصی است؛

ناید نماد حاکمیت باشد

نایب‌رئیس انجمن اقتصاد ایران در ادامه اظهارات خود درباره ریشه‌های ناکارآمدی نظام بانکی کشور گفت: در همه دنیا بانک خصوصی مثل هر شرکت خصوصی دیگر تلقی می‌شود. هر شرکت یا بنگاه اقتصادی که دچار زیان شود و به ورشکستگی برسد، فرآیند قانونی مشخصی دارد؛ تسویه، انحلال، شناسایی دارایی‌ها، تعیین بدهکار و طلبکار و در نهایت اعمال قانون.

وی افزود: در قانون تجارت ایران نیز این فرآیند به صراحت پیش‌بینی شده‌است. اگر کسی مقصر باشد، مجازات مواجه می‌شود و اگر هم خاصیتی مثل هر شرکت خصوصی دیگر تلقی می‌شود. هر شرکت یا بنگاه اقتصادی که دچار زیان شود و به ورشکستگی برسد، فرآیند قانونی مشخصی دارد؛ تسویه، انحلال، شناسایی دارایی‌ها، تعیین بدهکار و طلبکار و در نهایت اعمال قانون.

پرویزیان با انتقاد از نگاه متفاوت به بانک‌ها نسبت به سایر بنگاه‌های

اقتصادی گفت: ما در ایران، بانک را به نماد حاکمیت تبدیل کرده‌ایم. در حالی که بانک، در اصل یک بنگاه مالی است، نه بازوی حکومت. او با اشاره به حساسیت عمومی در خصوص سپرده‌های بانکی تصریح کرد: در واقع باید یک رئیس جمهور شجاع بیاید و صراحتاً اعلام کند که بانک، نماد حاکمیت نیست و مردم بدانند که سپرده‌گذاری در بانک، ضمانت دولتی ندارد. البته این موضوع بیش از این توسط یکی از رؤسای کل بانک مرکزی نیز مطرح شد، اما واکنش‌ها به حدی تند بود که گویی سخنی ناخوشودنی بیان شده است.

این اقتصاددان ادامه داد: البته واقعیت این است که اگر روزی یک رئیس‌جمهور رسماً اعلام کند که تنها یک بانک مشخص پشتوانه دولتی دارد و سایر بانک‌ها چنین ضمانتی ندارند، در همان لحظه تراز اقتصاد کشور به هم می‌ریزد.

وی هشدار داد: در چنین وضعیتی، هجوم گسترده مردم برای برداشت سپرده‌ها از سایر بانک‌ها آغاز می‌شود و حتی بانکی که به صورت طبیعی نیمه‌سالم بوده، به دلیل ناتوانی در بازپرداخت فوری منابع، ورشکسته خواهد شد. این همان مرز باربری است که نظام اقتصادی کشور را میان اعتماد عمومی و واقعیت‌های قانونی بلا تکلیف نگه داشته است.

ادغام کور بانک‌های ورشکسته، نسخه نجات نیست

پرویزیان در ادامه تحلیل خود از وضعیت نظام بانکی کشور تأکید کرد که مسیر اصلاح، نه رویکردهای کمونیستی و تک بانکی است و نه سیاست‌های کور ادغام. وی گفت: راهکار خروج از بحران بانکی، برخورد ریشه‌ای با بسترهای فساد و نظارت مؤثر است، نه اینکه تمام بانک‌های دچار مشکل را یک‌جا ادغام کنیم. او تصریح کرد: این تصور اشتباه است که می‌توان چند بانک ورشکسته را یک‌جا دیگر ادغام کرد و انتظار داشت یک بانک سالم حاصل شود. چنین رویکردی تنها منجر به ایجاد بانک‌های خواهد شد که در مقیاسی بزرگ‌تر، دچار ورشکستگی است. در واقع شما اگر ده بانک مسئله‌دار را یکی کنید، حاصل آن یک بانک با بحران دیر براری خواهد بود. وی با اشاره به برخی مصادیق در کشور افزود: در این میان سیاست‌اشتباهی بود که منجر به تأسیس بانکی شد که اساساً سرمایه اولیه‌اش را نه از آورده سهام‌داران، بلکه از محل وام‌های کلان دریافتی از سایر بانک‌ها تأمین کرده بود.

تأسیس بانک آن هم با وام بانکی؛

بانکی برای خودم، از جیب مردم!

بازار اجاره مسکن ۳۰ درصد افزایش قیمت را رد کرد؛

بازار اجاره مسکن شروع شد،

اما خبری از اعلام سقف اجاره نشد

گروه اقتصادی – در حالی که قرار بود پیش از شروع فصل اجاره مسکن دولت سقف اجاره‌ها را اعلام کند، اما همچنان شاهد آن هستیم که هیچ سقف قیمتی از سوی مدیران کل راه و شهرسازی استان‌ها اعلام نشده است. هم‌زمان با نزدیک شدن به فصل اجاره و جابه جایی مستاجران شاهد آن هستیم که بازار مسکن به سمت افزایش تعداد قراردادها و معاملات مسکن می‌رود. این در حالیکست که پیش از این برای بازار اجاره مسکن وعده و وعیدهای بسیار زیادی داده بودند که شرایط را برای مستاجران کمی بهبود میداد، اما در حال حاضر بازار اجاره مسکن به گونه‌ای است که هر مالکی برای خود یک نرخ اجاره تعیین می‌کند و همین امر خود باعث شده که نرخ‌های اجاره رشد چشم گیری پیدا کند.

وزارت راه و شهرسازی وارد نرخ گذاری در حوزه استیجاری می‌شود

پیش از این حبیب‌الله طاهر خانی معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهر سازی در خصوص تعیین نرخ اجاره مسکن با اشاره به قوانین و اسناد بالادستی در خصوص بازار اجاره اظهار کرد: مطابق قانون اگر تورم بالای ۳۰ درصد باشد وزارت راه و شهر سازی وارد نرخ گذاری در حوزه استیجاری می‌شود (تورم در چهار استان زیر ۳۰ درصد است) و ضوابط تصمیم گیری در این خصوص هتته آینده از سوی وزیر ابلاغ می‌شود. معاون وزیر راه و شهر سازی با بیان اینکه موضوع استیجار باید در استان‌ها به‌فوریت جمع بندی شود و موقوفول به آینده شود، به همین منظور لازم

کلیه سفارشات MDF، چوبی دکوراسیون غرفه و منزل

تلفن: ۰۲۷۹۸۲۵۷۷

چوبی

صنایع چوب